

Arbeidsmarkedet nå – mai 2019

”Arbeidsmarkedet nå” er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Eugenia Vidal-Gil, Eugenia.Vidal-Gil@nav.no, 31. mai 2019.

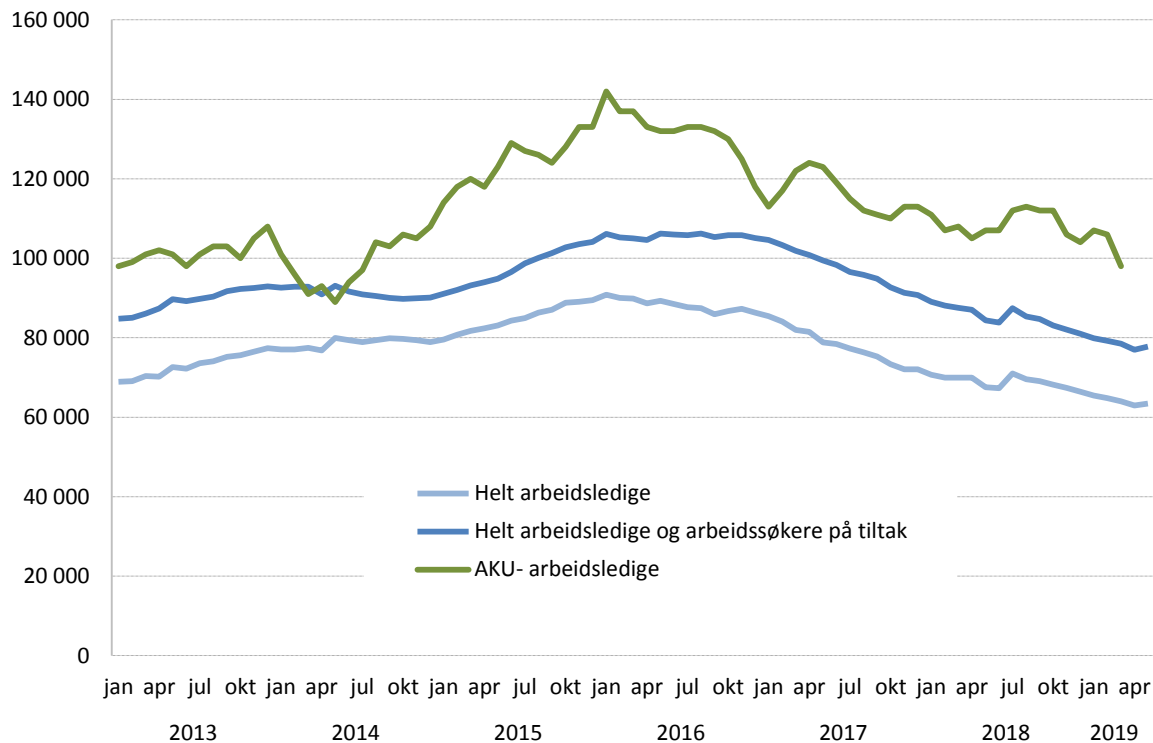
Økning i bruttoledigheten

Summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak (bruttoledigheten) gikk opp med 800 personer i mai, ifølge tall som er sesongkorrigert og justert for bruddet som innføring av forenklet registrering i november 2018 har medført. Antallet helt ledige økte med 500 personer fra april til mai, mens antallet arbeidssøkere på tiltak økte med 300. Se nærmere forklaring om bruddet i statistikken under *Spesielle forhold* nederst i dette notatet.

I mai var 75 600 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak hos NAV. Bruttoledigheten utgjør nå 2,7 prosent av arbeidsstyrken, mot 2,8 prosent i fjor. 59 800 personer var registrert som helt ledige. Det tilsvarer 2,1 prosent av arbeidsstyrken, ned fra 2,2 prosent for ett år siden. 15 800 arbeidssøkere deltok på tiltak i mai. Dette utgjør 0,6 prosent av arbeidsstyrken.

Ifølge bruddjusterte tall var bruttoledigheten i mai 8 prosent lavere enn i mai i fjor, mens antallet helt ledige var 6 prosent lavere. Dette er en større nedgang enn om vi ikke justerer for bruddet i statistikken.

Figur 1. Antall registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesong- og bruddjusterte tall. Januar 2013 – mai 2019

Kilde: NAV og SSB

34 900 (44 %) av de som var registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i mai mottok dagpenger. Andelen som mottok dagpenger i mai i fjor var på 48 prosent. 8 prosent mottok tiltakspenger, mens 1 prosent mottok arbeidsavklaringspenger i mai. Resten kan være mottakere av sosialhjelp eller har ingen ytelser fra NAV.

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) arbeidskraftsundersøkelse (AKU) var 98 000 personer arbeidsledige i mars, korrigert for sesongvariasjoner. Det tilsvarer 3,5 prosent av arbeidsstyrken og er 0,2 prosentpoeng lavere enn i desember. AKU-ledigheten har siden i fjor høst vist en fallende trend etter å ha holdt seg relativt stabil ellers i 2018. Antall sysselsatte har fortsatt å øke de siste månedene, men i et saktere tempo enn i fjor ifølge sesongjusterte AKU-tall. Sysselsettingsprosenten har tatt seg videre opp og var på 67,8 prosent i mars. Dette var 0,2 prosentpoeng høyere enn i desember. Antall personer i arbeidsstyrken har også økt saktere de siste månedene, og trenden hittil i år tyder på en liten nedgang, noe som har bidratt til nedgangen i arbeidsledigheten. Yrkesdeltakelsen var på 70,2 prosent i mars, det samme som i desember.

Utviklingen i internasjonal økonomi

Ifølge OECD var veksten i det globale bruttonasjonalproduktet (BNP) i 2018 på 3,5 prosent. Dette tilsvarer den estimerte trendveksten for verdens økonomi. BNP-veksten avtok imidlertid gjennom fjoråret som følge av lavere vekst i investeringene og i internasjonal handel, noe som OECD venter vil fortsette de nærmeste årene. I sin siste prognose fra mai anslår OECD at det globale BNP vil øke med 3,2 prosent i 2019 og med 3,4 prosent i 2020.

Oppbremsingen i internasjonal handel kan sees i sammenheng med økt proteksjonisme. Handelskonflikten har særlig hardnet mellom Kina og USA, med ny økning i tollsatsene på kinesiske importvarer og forbud for amerikanske selskaper om handel med visse kinesiske selskaper, blant annet Huawei, av nasjonale sikkerhetsgrunner. Usikkerheten om hvilke regler og avtaler som skal gjelde framover bidrar i tillegg til å dempe investeringene. Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til Storbritannias utmelding fra EU (Brexit), som nå er utsatt til 31. oktober 2019. Statsministeren Theresa May har bestemt seg for å gå av i juni etter flere mislykkede forsøk fra regjeringen på å få en utmeldingsavtale støttet av parlamentet.

Veksten i BNP i eurosonen¹ var på 1,8 prosent i fjor, ned fra 2,4 prosent i 2017. BNP-veksten avtok gjennom 2018 og landet på 0,1 og 0,2 prosent i henholdsvis tredje og fjerde kvartal, ifølge sesongjusterte tall fra Eurostat. Oppbremsingen i andre halvår i fjor må sees i sammenheng med at BNP i Tyskland, som er eurosonens største økonomi, gikk ned med 0,2 prosent i tredje kvartal og holdt seg uendret i fjerde kvartal. En årsak til BNP-nedgangen i Tyskland var lavere bilproduksjon som følge av nye utslippsregler. I tillegg har økte tollsatser og lavere internasjonal handel rammet tysk eksport. Dette har også rammet Italia, der det var et fall i BNP i både tredje og fjerde kvartal. De siste tallene fra Eurostat tyder på at veksten i eurosonens økonomi tok seg opp i første kvartal i år, med en økning i BNP på 0,4 prosent. Dette igjen kan sees i sammenheng med utviklingen i

¹ Eurosonen inkluderer Belgia, Tyskland, Estland, Hellas, Spania, Frankrike, Irland, Italia, Kypros, Latvia, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederland, Østerrike, Portugal, Slovenia, Slovakia og Finland.

Tyskland og Italia, der BNP vokste med henholdsvis 0,4 og 0,2 prosent i første kvartal. OECD anslår en BNP-vekst i eurosonen på 1,2 prosent i år og 1,4 prosent neste år.

Arbeidsledigheten i eurosonen har falt sammenhengende i fem år. I mars i år lå arbeidsledigheten på 7,7 prosent av arbeidsstyrken. Dette er det laveste nivået på arbeidsledigheten siden september 2008. Sysselsettingen i eurosonen har også vist en jevn vekst i cirka fem år og økte videre med 0,3 prosent i første kvartal i år.

I USA økte BNP med solide 2,9 prosent i 2018, selv om veksttakten avtok i andre halvår. I første kvartal i år har den økonomiske veksten tatt seg opp igjen, og BNP økte med 0,8 prosent, mot 0,5 prosent i fjerde kvartal i fjor. Høyere vekst i offentlige utgifter bidro til å løfte veksten i USAs økonomi, og høyere vekst i eksporten samt nedgang i importen i første kvartal bidro også positivt. På den andre siden var veksten i det private konsumet klart lavere enn i de foregående kvartalene. Dette, sammen med lavere vekst i de private bruttoinvesteringene sammenliknet med fjerde kvartal, bidro til å dempe BNP-veksten i første kvartal.

Arbeidsledigheten i USA lå på 3,6 prosent av arbeidsstyrken i april. Dette er det laveste nivået på arbeidsledigheten siden desember 1969. Sysselsettingen fortsatte å øke i april, og økningen var større enn gjennomsnittet for de siste tolv månedene. Sysselsettingsprosenten forble imidlertid uendret, mens antall personer i arbeidsstyrken falt i april. Federal Reserve, den amerikanske sentralbanken, vurderer den økonomiske utviklingen i USA som solid, men besluttet i mai å holde styringsrenten uendret i intervallet 2,25 – 2,5 prosent, blant annet fordi den årlige prisveksten i USA er under sentralbankens mål på 2 prosent. Federal Reserve antydte at de vil være tålmodige, og de ga ingen signaler om snarlig ned- eller oppjusteringer av styringsrenten. OECD venter at den økonomiske veksten i USA vil forbli høy i år, men avta neste år. De anslår at BNP vil øke med 2,8 prosent i år og med 2,3 prosent i 2020.

Utviklingen i norsk økonomi

BNP for Fastlands-Norge økte med 0,3 prosent i første kvartal i år ifølge sesongjusterte tall fra nasjonalregnskapet. Dette er klart lavere enn i fjerde kvartal 2018, der veksten i fastlands-BNP ble på 1,1 prosent, hovedsakelig som følge av kraftig vekst i jordbruksproduksjonen. I første kvartal var det nedgang både innen jordbruk og fiske, noe som bidro til å trekke ned veksten i fastlandsøkonomien. Etter tre kvartaler med oppgang ble det ingen vekst i industriproduksjonen i første kvartal, og dette bidro også negativt. Det var imidlertid forskjeller mellom de ulike industrinæringene, med fall i næringsmiddelproduksjonen og innen oljeraffinering og kjemisk produksjon, mens produksjonen blant oljeleverandørene fortsatte å vokse i første kvartal. Produksjonen innen bygg og anlegg tok seg opp i første kvartal og var et viktig bidrag til veksten i fastlandsøkonomien. Vekst i de fleste tjenestenæringer bidro også positivt.

Husholdningenes konsum vokste med 0,6 prosent i første kvartal, hovedsakelig som følge av en klar økning i varekonsumet etter nullvekst kvartalet før. Bilkjøpene har variert mye fra måned til måned det siste året, og dette igjen bidro til en oppgang i varekonsumet på 0,8 prosent i første kvartal. Tall fra varekonsumindeksen viser imidlertid at det i april var en betydelig nedgang i

bilkjøpene. Dette kan bidra til lavere vekst i varekonsumet i andre kvartal. Tjenestekonsumet har vist en mer stabil utvikling det siste året, og økte med 0,7 prosent i første kvartal.

Nedgangen i boliginvesteringer stoppet opp i andre halvdel av 2018 og vokste med 0,7 prosent i første kvartal i år. Utviklingen i boliginvesteringene følger utviklingen i igangsetting av nye byggeprosjekter. Etter å ha falt siden begynnelsen av 2017, begynte antall igangsettingstillatelser målt i bruksareal å øke i mai i fjor, selv om denne tendensen bremset opp igjen i mars og april i år. Boligprisene har også økt de siste fire kvartalene ifølge sesongjusterte tall fra SSB. Sammenliknet med første kvartal 2018 var prisen på brukte boliger i gjennomsnitt for hele landet 3 prosent høyere i første kvartal i år. Det kan tyde på videre vekst i boliginvesteringene.

Oljeinvesteringene økte med 2,1 prosent fra fjerde til første kvartal ifølge tall fra nasjonalregnskapet. Dette var det fjerde kvartalet på rad med vekst i oljeinvesteringene etter fire år med nedgang. Oppgangen i oljeinvesteringene bidrar til økt produksjon blant oljeleverandørene og til høyere aktivitet i fastlandsøkonomien. SSBs investeringsundersøkelse fra mai tyder på at oljeinvesteringene vil øke videre. Operatørene på norsk sokkel har oppjustert anslaget for investeringene innen olje- og gassvirksomhet i år, som nå er 17 prosent høyere enn tilsvarende anslag for 2018, målt i løpende priser. Anslaget på oljeinvesteringene i 2020 har også blitt oppjustert og tilsvarer en økning på 11 prosent sammenliknet med investeringsanslaget for 2019 gitt i mai året før.

Tall fra nasjonalregnskapet viser at antall sysselsatte fortsatte å øke i første kvartal i omtrent samme takt som de to siste årene, med 0,5 prosent eller 13 700 flere. Sysselsettingen økte i de fleste næringene, med blant annet 3 200 flere sysselsatte i bygg og anlegg, 2 100 flere i industrien og 3 700 i offentlig sektor. Innen varehandel falt derimot antall sysselsatte med 2 400 i første kvartal.

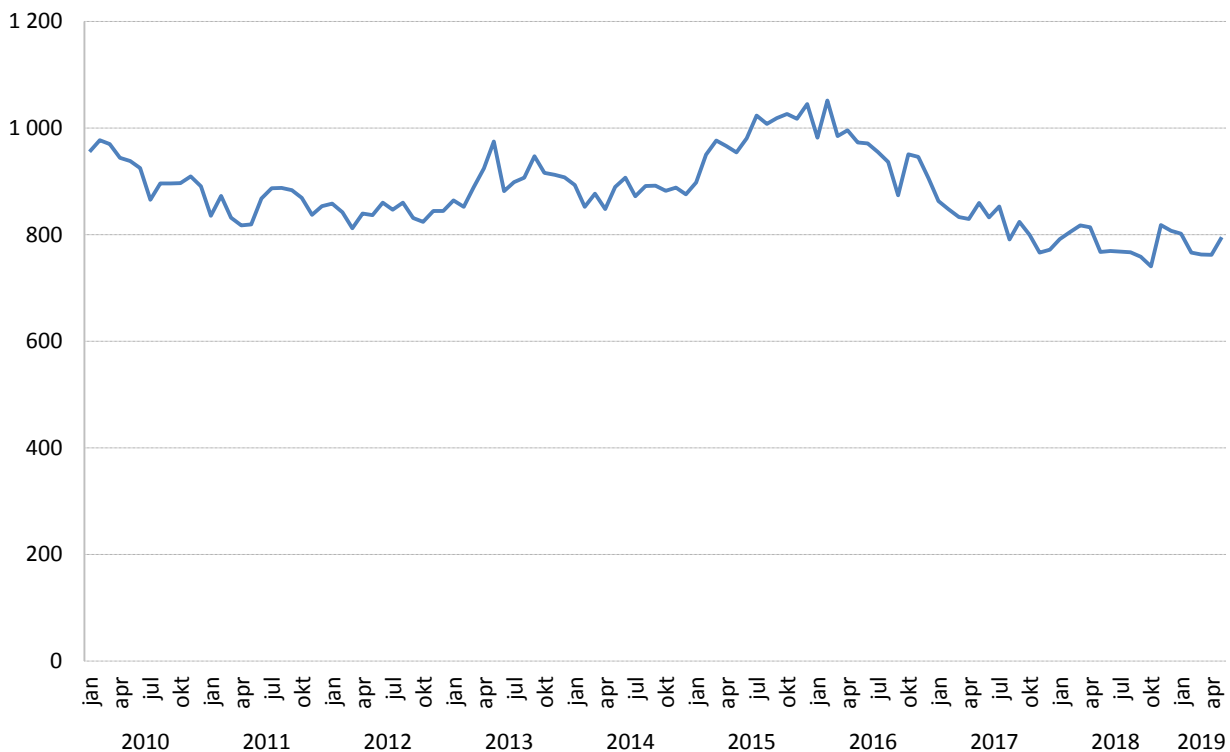
Nye arbeidssøkere etter yrke

Tilgangen av nye arbeidssøkere økte noe i mai etter å ha gått ned de 4 foregående månedene (figur 2). Korrigert for sesongvariasjoner har tilgangen på nye arbeidssøkere² endret seg lite siden høsten 2017 og ligger fortsatt på et lavt nivå. I gjennomsnitt registrerte NAV i underkant av 800 nye arbeidssøkere per virkedag i mai.

Ved utgangen av mai var 9 200 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med en arbeidssøkervarighet på under fire uker. Blant de som ble ledige i mai var de vanligste yrkesbakgrunnene ingen eller ikke oppgitt yrkesbakgrunn samt butikk- og salgsarbeid (figur 3). Til sammen utgjorde disse en tredel av de som hadde en arbeidssøkervarighet på under fire uker. På grunn av bruddet i statistikken er ikke disse tallene sammenliknbare med mai i fjor. Den forenklete registeringsløsningen innebærer at nye arbeidssøkere kan fylle ut komplett CV i etterkant av selve registreringen, noe som gjenspeiles i et høyt antall nye arbeidssøkere med uoppgitt yrkesbakgrunn.

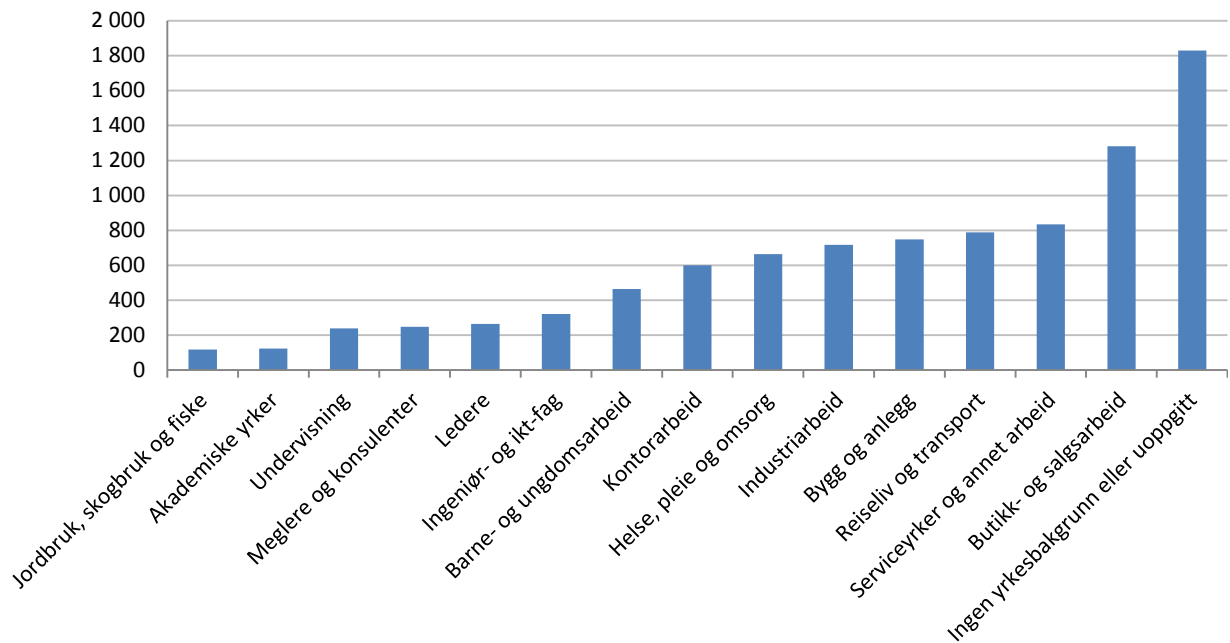
² Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere. Tallene på tilgang av nye arbeidssøkere er sesongjustert men ikke korrigert for bruddet.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag. Sesongjustert. Januar 2010 – mai 2019

Kilde: NAV

Figur 3. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker, etter yrkesbakgrunn. Mai 2019

Kilde: NAV

Bruttoledigheten har falt mest blant ingeniører og ikt-medarbeidere det siste året

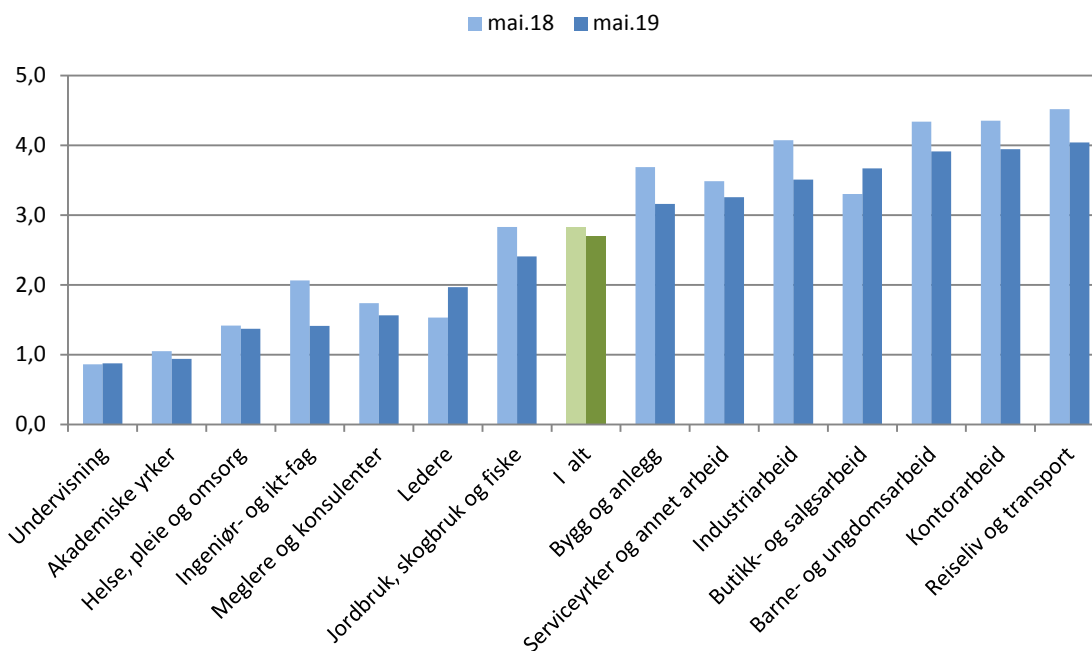
Bruttoledigheten gikk ned eller holdt seg stabil³ for de aller fleste yrkesgruppene fra april til mai ifølge brudd- og sesongjusterte tall.⁴ Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak falt mest innen butikk- og salgsarbeid, serviceyrker og annet arbeid, samt ingeniør- og ikt-fag i mai, mens det økte mest blant personer med ingen eller ikke oppgitt yrkesbakgrunn, helse- pleie- og omsorgsykker og blant ledere. Økningen i bruttoledigheten blant personer uten oppgitt yrkesbakgrunn og blant ledere må tolkes med forsiktighet da de sannsynligvis kan knyttes til endringer i registreringsløsningen (se *Spesielle forhold* nederst i notatet).

Bruttoledigheten var lavere enn i mai i fjor for de aller fleste yrkesgruppene, justert for bruddet i statistikken. Ingeniør og ikt-fag hadde den største nedgangen (-32 %), fulgt av industriarbeid (-21 %). Bruttoledigheten i mai var høyere enn året før blant personer med ingen eller ikke oppgitt yrkesbakgrunn og blant ledere.

Reiseliv og transport var yrkesgruppen med høyest bruttoledighet i mai, med 4,0 prosent av arbeidsstyrken. Bruttoledigheten var lavest innen undervisning, med 0,9 prosent av arbeidsstyrken (figur 4).

Blant de som var registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i mai var de vanligste yrkesbakgrunnene butikk og salgsarbeid samt serviceyrker og annet arbeid (figur 5).

Figur 4. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken, etter yrkesbakgrunn. Mai 2018 – mai 2019

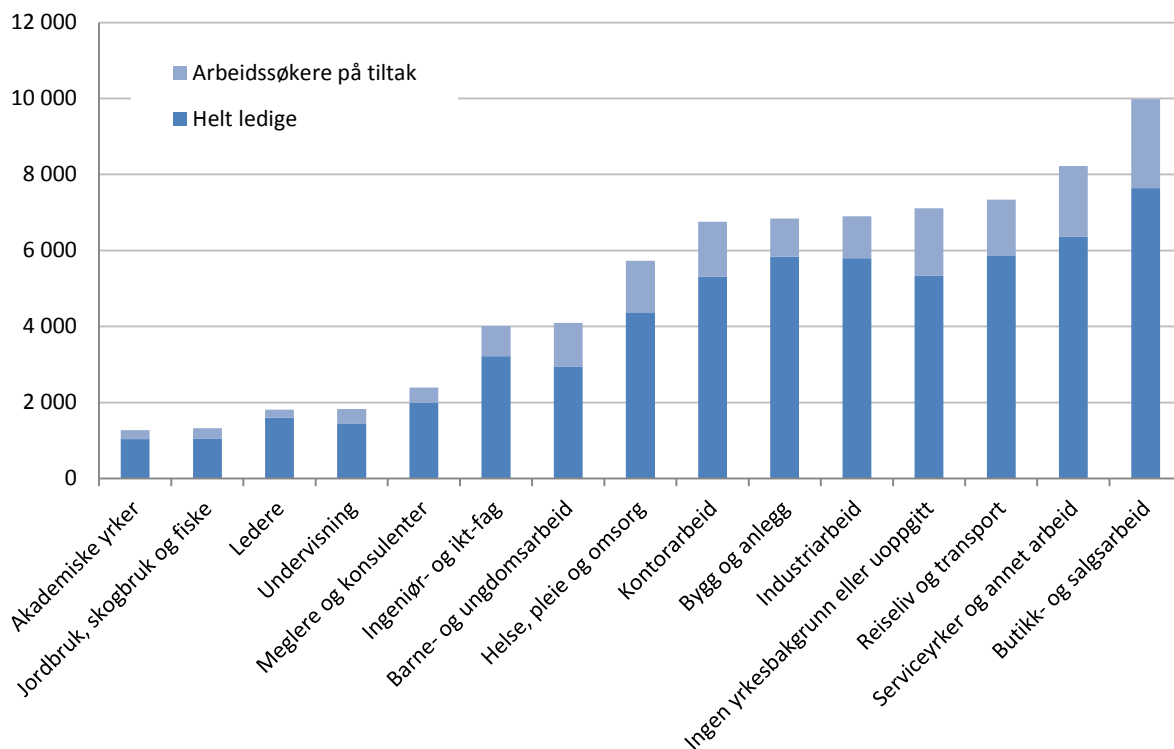

Kilde: NAV

³ Vi definerer utviklingen som stabil når endringen fra forrige måned etter yrke eller fylke ligger i intervallet +/- 0,5 prosent.

⁴ Se fil med tabeller over sesongjusterte tall på vår [hjemmeside](#) for utviklingen gjennom siste år.

Figur 5. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter yrkesbakgrunn. Antall personer. Mai 2019

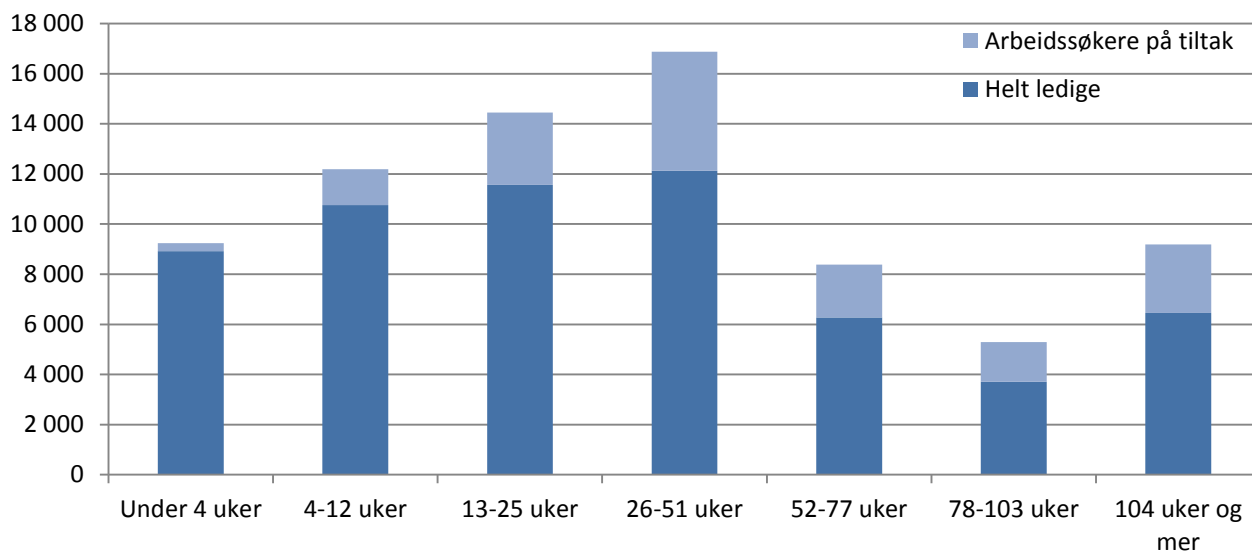

Kilde: NAV

De fleste har vært ledige i under ett år

Ved utgangen av mai var det til sammen 52 800 helt ledige og arbeidssøkere på tiltak som hadde vært arbeidssøkere i mindre enn ett år (figur 6). Det tilsvarer 70 prosent av de som var registrerte denne måneden. 35 900, eller 47 prosent, har vært registrert som helt ledig eller arbeidssøker på tiltak i mindre enn et halvt år i mai. På grunn av brudd i statistikken er ikke tallene for mai sammenliknbare med tallene for mai i fjor.

Figur 6. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. Mai 2019

Kilde: NAV

Bruttoledigheten har falt mest på Vestlandet det siste året

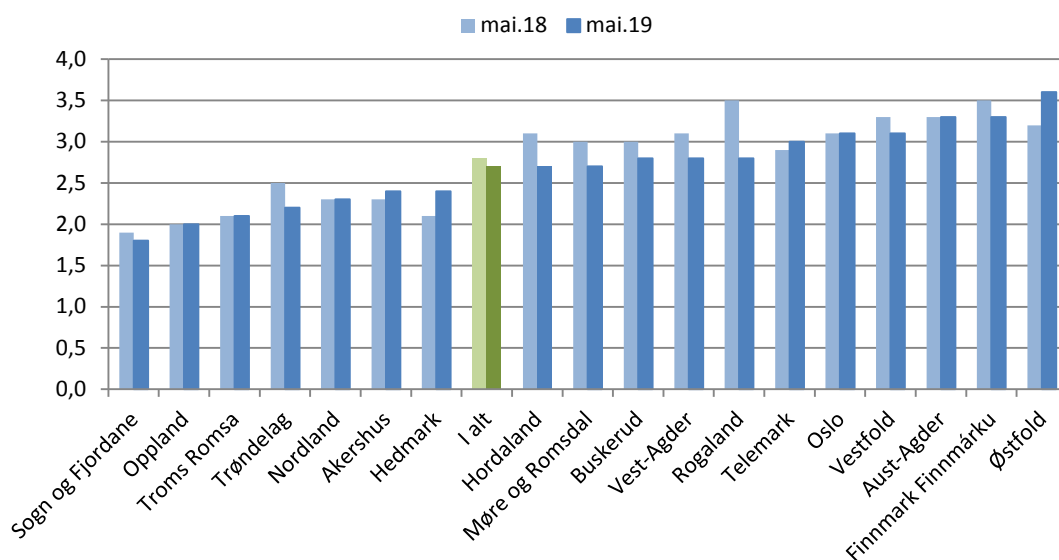
Fra april til mai gikk bruttoledigheten opp eller holdt seg stabil i de fleste fylkene, ifølge brudd- og sesongjusterte tall.⁵ Den prosentvise økningen denne måneden var størst i Sogn og Fjordane og Aust-Agder. I Troms, Trøndelag og Rogaland falt bruttoledigheten fra april til mai.

Bruttoledigheten var lavere i de aller fleste fylkene enn for ett år siden justert for bruddet i statistikken. Rogaland (-23 %), Hordaland (-17 %) og Møre og Romsdal (-15 %) hadde den største nedgangen. Østfold, Hedmark og Akershus var de eneste fylkene som hadde høyere bruttoledighet i mai i år enn i mai i fjor.

Bruttoledighet målt som andel av arbeidsstyrken var i mai høyest i Østfold, med 3,6 prosent. Sogn og Fjordane hadde lavest bruttoledighet, med 1,8 prosent av arbeidsstyrken (figur 7).

⁵ Se fil med tabeller over sesongjusterte tall på vår [hjemmeside](#) for utviklingen gjennom siste år.

Figur 7. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Mai 2018 – mai 2019

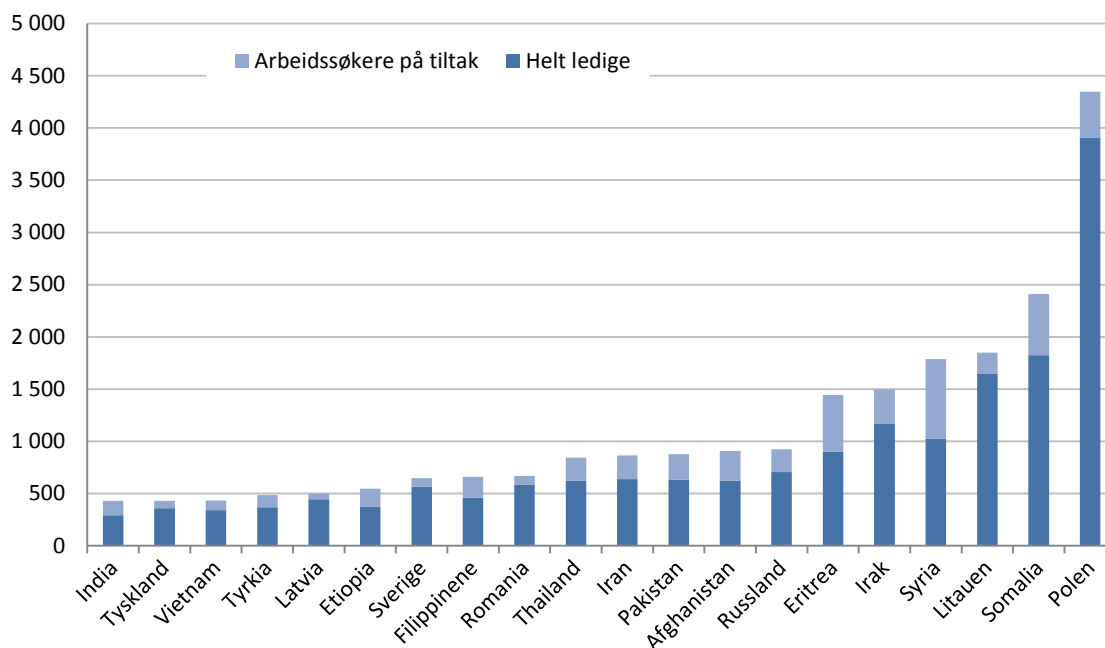

Kilde: NAV

Ledigheten blant innvandrere

33 200 (44 %) av de som var helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i mai er innvandrere. Figur 8 viser de 20 fødelandene hvor flest av de ledige innvandrerne kommer fra. Personer fra disse 20 landene utgjorde 68 prosent av de ledige innvandrerne. I mai var Polen (4 300), Somalia (2 400) og Litauen (1 800) de tre vanligste landbakgrunnene blant ledige innvandrere.

Figur 8. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fødeland. De 20 vanligste fødelandene er vist. Antall personer. Mai 2019

Kilde: NAV

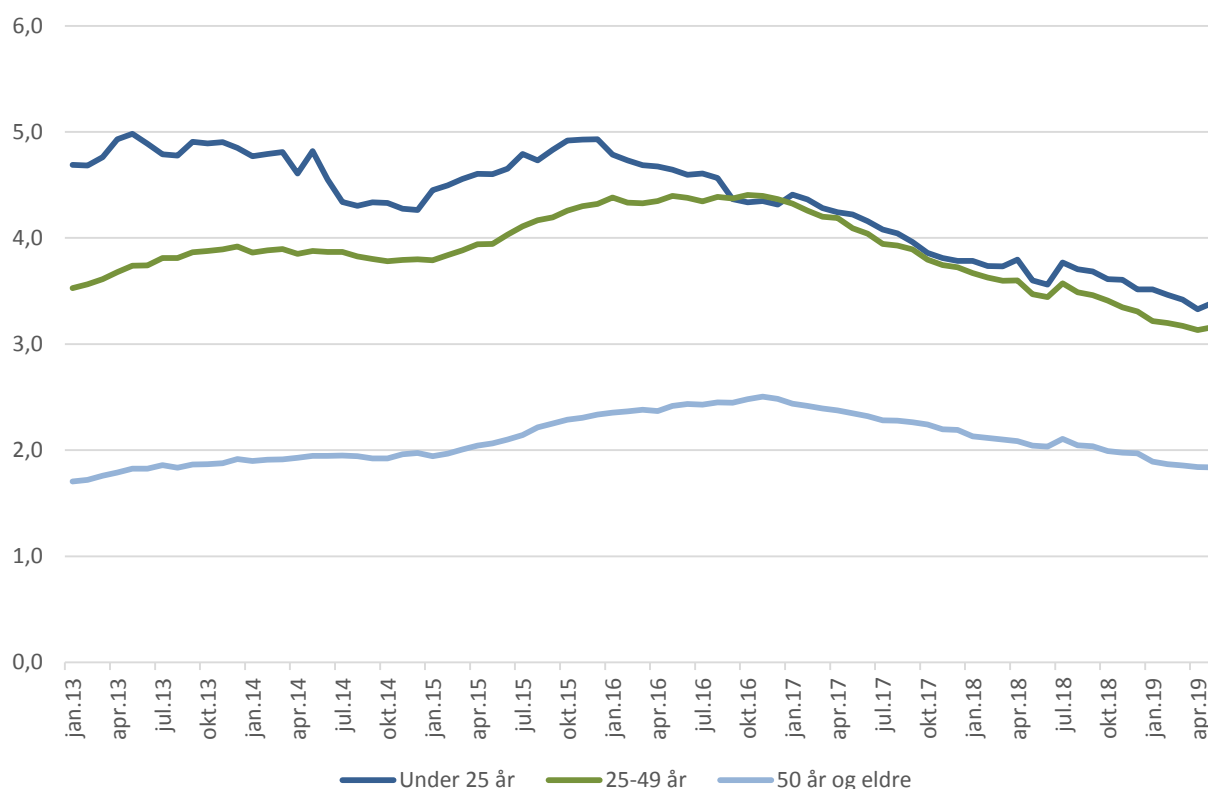
Høyest ledighet blant unge

Fra april til mai økte bruttoledigheten blant de under 40 år, ifølge brudd- og sesongjusterte tall. Den prosentvise økningen var størst blant de under 25 år. Bruttoledigheten gikk noe ned eller holdt seg stabilt blant de på 40 år eller over.

Bruttoledigheten er høyest for personer under 25 år (figur 9). Ved utgangen av mai var 3,4 prosent av arbeidsstyrken i denne aldersgruppen registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak, ifølge brudd- og sesongjusterte tall. For de mellom 25 og 49 år var bruttoledigheten på 3,2 prosent, mens den var på 1,8 prosent for de over 50 år.

Sammenliknet med mai i fjor var bruttoledigheten i mai i år lavere i alle aldersgrupper ifølge bruddjusterte tall. I aldersgruppen 19 år og under var det imidlertid en marginal nedgang, mens de mellom 40 og 49 år hadde den største nedgangen med 9 prosent.

Figur 9. Bruttoledighet etter alder. Sesong- og bruddjusterte tall. Prosent av arbeidsstyrken. Januar 2013 – mai 2019

Kilde: NAV

Tilgang ledige stillinger

I mai ble det registrert 38 500 nye ledige stillinger på nav.no. Dette er 3 prosent flere enn i mai i fjor. Det var flest nye utlysninger innen helse, pleie og omsorg (6 400), bygg og anlegg (4 700) og undervisning (3 900).

Spesielle forhold

Dette avsnittet er skrevet av Steinar Folkvord, Steinar.Folkvord@nav.no.

Statistikken for april ble i år oppdatert en uke senere inn i fjor. Det bidro til ekstra stor nedgang i april (sesongjustert), mens tallene for mai tas ut på samme tidspunkt som i fjor. Endret tidspunkt for april påvirker sesongjustert endring fra april til mai.

Arbeidsstyrke

Fra og med mai 2019 benyttes nye arbeidsstyrketall fra 4. kvartal 2018 for alle ledighetstall som gjelder 2019. På grunn av større arbeidsstyrke i 2019 enn 2018 medfører dette en nedjustering av helt ledige i prosent av arbeidsstyrken for januar – april 2019 med opptil 0,1 prosentpoeng (se figur 1).

Figur 1 Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken. Publisert april 2019

Januar 2010 - april 2019

	Januar	Februar	Mars	April	Mai
2019	2,6	2,5	2,4	2,3	

Figur 1 Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken. Publisert mai 2019

Januar 2010 - mai 2019

	Januar	Februar	Mars	April	Mai
2019	2,5	2,4	2,4	2,3	2,1

Yrke og utdanning

Ny registreringsmetode for arbeidssøkere fra og med november 2018 medfører endringer i hvordan yrke og utdanning registreres. Det har gitt endringer i fordeling på yrke og utdanning:

- Andel med ingen/ikke oppgitt yrkesbakgrunn har økt
- Andel med leder som yrkesbakgrunn har økt
- Alle andre yrkesgrupper har en marginal lavere andel på grunn av økning for ingen yrkesbakgrunn og ledere

Kategorien «Ledere» bør tolkes med varsomhet etter desember 2018.

Brudd og endringer– siste 12 måneder

NAV innførte i november 2018 en ny registreringsløsning for alle som registrerer seg som arbeidssøkere på nav.no. Dette fører til at arbeidssøkere kommer raskere inn i statistikken over registrerte arbeidssøkere og det blir flere helt arbeidsledige i statistikken. Bruddet skjedde i november, desember og januar, hvor samlet brudd for januar 2019 estimeres til 6 prosent flere helt ledige enn uten endringen. Sesongkorrigerede tall er justert for bruddet.

Fra juli 2018 har NAV sendt påminnelse på SMS til arbeidsledige om å sende meldekort om de fortsatt ønsker å være registrert som arbeidssøkere. Denne endringen har bidratt til at det er omlag 1,4 prosent flere helt ledige i perioden juli – november 2018 og omlag 1,2 prosent flere helt ledige fra og med desember 2018. Denne endringen er et mindre brudd i statistikken. NAV har ikke korrigert for dette bruddet i sesongjusteringen.

For nærmere forklaring om bruddet og øvrige endringer, se kapittel 5 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - www.nav.no](#)